

PATVIRTINTA

Valstybinės augalininkystės tarnybos
prie Žemės ūkio ministerijos
direktoriaus 2011 m. liepos 5 d.
įsakymu Nr. A1- 218
(Valstybinės augalininkystės tarnybos
prie Žemės ūkio ministerijos
direktoriaus 2017 m. sausio 17 d.
įsakymo Nr. A1-36 redakcija)

**VALSTYBINĖS AUGALININKYSTĖS TARNYBOS PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS
ATLIEKAMOS ŪKIO SUBJEKTŲ VEIKLOS PRIEŽIŪROS TAIŠYKLĖS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos atliekamos ūkio subjektų veiklos priežiūros taisyklės (toliau – taisyklės) reglamentuoja Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Tarnyba) įgyvendinamos valstybinės fitosanitarijos, šviežių vaisių ir daržovių atitikties prekybos standartams, genetiškai modifikuotų augalų dauginamosios medžiagos žmonių maistui ir gyvūnų pašarams neskirtų genetiškai modifikuotų augalų ir augalinių produktų, augalų apsaugos produktų, trąšų, augalų dauginamosios medžiagos, grūdų ir jų produktų, pluoštinių kanapių produktų kokybės priežiūros vykdymo tvarką: ūkio subjektų konsultavimo tvarką, planuojamų tikrinti ūkio subjektų sąrašo (toliau – patikrinimų planas) sudarymo kriterijus ir tvarką, neplaninių patikrinimų pagrindus ir tikrintinų ūkio subjektų atrankos kriterijus, ūkio subjektų veiklos planinių ir neplaninių patikrinimų tvarką, informacijos apie patikrinimus pateikimo reikalavimus, kai kurių su patikrinimais susijusių dokumentų formų užpildymo ir administracinių teisės pažeidimų bylų nagrinėjimo, dokumentų registravimo ir saugojimo tvarką.

2. Taisyklės parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu (toliau – Viešojo administravimo įstatymas), Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksu (toliau – ANK) bei kitais Tarnybos veiklą reglamentuojančiais teisės aktais.

3. Ūkio subjektų veiklos priežiūra vykdoma remiantis teisės aktais, nurodytais Teisės aktų, reglamentuojančių ūkio subjektų priežiūrą ir įtvirtinančių atitinkamų sričių reikalavimus, sąrašė, patvirtintame Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2010 m. gruodžio 15 d. įsakymu Nr. A1-172 „Dėl Teisės aktų, reglamentuojančių ūkio subjektų priežiūrą ir įtvirtinančių atitinkamų sričių reikalavimus, sąrašo patvirtinimo“.

4. Ūkio subjektų veiklos priežiūra Tarnyboje atliekama vadovaujantis Viešojo administravimo įstatyme nurodytais ūkio subjektų veiklos priežiūros principais. Kituose

įstatymuose, Europos Sąjungos teisės aktuose ir Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse gali būti nustatyta ir kitų ūkio subjektų veiklos priežiūros principų.

5. Ūkio subjektų veiklos priežiūra apima:

5.1. ūkio subjektų konsultavimą Tarnybos kompetencijos klausimais ir kitų prevencinių veiksmų, skirtų užkirsti kelią galimiems teisės aktų pažeidimams, atlikimą;

5.2. ūkio subjektų veiklos patikrinimus;

5.3. teisės aktų nustatyta tvarka gautos informacijos apie ūkio subjektų veiklą vertinimą;

5.4. poveikio priemonių ūkio subjektams taikymą įstatymų ir jų pagrindu priimtų kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

II SKYRIUS SUTRUMPINIMAI, SĄVOKOS

6. Pagrindiniai šiose taisyklėse vartojami sutrumpinimai ir sąvokos:

Bylos nagrinėjimas – administracinio nusižengimo bylos nagrinėjimas, t. y. visi po administracinio nusižengimo protokolo surašymo Tarnybos specialisto atliekami veiksmai (bylai būtinų dokumentų rinkimas, bylos svarstymas, nutarimo dėl administracinėn atsakomybėn patraukto asmens priėmimas ir asmens informavimas);

Laboratoriniai tyrimai – patikrinimo metu paimtų bandinių, ėminių ar mėginių laboratorinių tyrimų visuma;

Mėginiai – patikrinimo metu teisės aktų nustatyta tvarka paimti bandiniai, ėminiai ar mėginiai laboratoriniam tyrimui atlikti;

Metodiniai skyriai – Augalų dauginamosios medžiagos, Agrochemijos, Augalų apsaugos produktų registravimo, Fitosanitarijos skyriai bei Augalininkystės produktų kokybės tyrimų ir Fitosanitarinių tyrimų laboratorijos (skyriai), pagal savo kompetenciją atliekantys metodinį vadovavimą bei teikiantys metodinę pagalbą ūkio subjektų priežiūrą atliekantiems Tarnybos struktūriniams padaliniams;

Neplaninis patikrinimas – Tarnybos direktoriaus ar jo įgalioto asmens motyvuotu sprendimu (įforminamu pavedimo forma) atliekamas tikrinimas atsiradus aplinkybėms, kurių nebuvo galima numatyti tvirtinant patikrinimų planą;

Nutarimas – nutarimas administracinio nusižengimo byloje;

Paėmimo tirti aktas – Kontrolinio sėklos mėginio paėmimo tirti aktas (forma patvirtinta Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2013 m. gegužės 31 d. įsakymu Nr. A1-191 „Dėl Kontrolinio sėklos mėginio paėmimo tirti akto ir Kontrolinio sėklos mėginio kokybės rodiklių tyrimų protokolo formų patvirtinimo“, Bandinių paėmimo tirti aktas

(forma patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. rugsėjo 13 d. nutarimu Nr. 1103 „Dėl Gaminių bandinių paėmimo ir apmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Grūdų ėminių ėmimo aktas (forma patvirtinta Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2010 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. A1-5 „Dėl aktų formų patvirtinimo“), Mėginio paėmimo genetinei modifikacijai nustatyti aktas (forma patvirtinta Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2011 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. A1-325 „Dėl Mėginių ėmimo laboratoriniams genetinės modifikacijos tyrimams metodikos patvirtinimo“;

Patikrinimo aktas – Tarnybos direktoriaus įsakymu patvirtintos formos dokumentas (patikrinimo aktas ir jo priedai), kuriuo įforminami Tarnybos specialisto atlikto ūkio subjekto veiklos patikrinimo rezultatai;

Protokolas – administracinio nusižengimo protokolas;

Planinis patikrinimas – patikrinimas, atliekamas pagal Tarnybos direktoriaus įsakymu patvirtintą ūkio subjektų veiklos priežiūros patikrinimų planą;

Priežiūrą atliekantys struktūriniai padaliniai – Tarnybos struktūriniai padaliniai, kurių vykdomos funkcijos yra susijusios su ūkio subjektų veiklos priežiūra;

Regioniniai skyriai – Tarnybos Alytaus, Kauno, Klaipėdos, Tauragės, Telšių, Šiaulių, Panevėžio, Utenos, Marijampolės ir Vilniaus regioniniai skyriai;

Tarnybos specialistas – Tarnybos struktūrinio padalinio vadovas, jo pavaduotojas, vyriausiasis specialistas, vyresnysis specialistas ar specialistas, kuris atlieka ūkio subjektų veiklos priežiūrą ir / ar ima mėginius;

Ūkio subjektas – fizinis arba juridinis asmuo arba kita organizacija, juridinio asmens ar kitos organizacijos filialas, Lietuvos Respublikos teritorijoje vykdamas teisės aktų reglamentuojamą ūkinę veiklą, kurią teisės aktų nustatyta tvarka prižiūri Tarnyba;

Patikrinimas – Tarnybos specialistų atliekamas ūkio subjekto veiklos planinis ar neplaninis patikrinimas.

7. Kitos šiose taisyklėse vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos augalų sėklininkystės įstatyme, Lietuvos Respublikos pluoštinių kanapių įstatyme, Lietuvos Respublikos augalų apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos fitosanitarijos įstatyme ir Viešojo administravimo įstatyme vartojamas sąvokas.

III SKYRIUS ŪKIO SUBJEKTŲ KONSULTAVIMAS

8. Ūkio subjektų konsultavimas atliekamas Ūkio subjektų konsultavimo Valstybinėje augalininkystės tarnyboje prie Žemės ūkio ministerijos tvarkos aprašo, patvirtinto Valstybinės

augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2014 m. lapkričio 20 d. įsakymu Nr. A1-424 „Dėl Ūkio subjektų konsultavimo Valstybinėje augalininkystės tarnyboje prie Žemės ūkio ministerijos tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatyta tvarka.

9. Ūkio subjekto prašymu, pateiktu Tarnybai raštu ar elektroniniu paštu, gali būti atliekamas ūkio subjekto vizitavimas – ūkio subjekto, jo veiklos vietos lankymas apžiūros, veiklos ir konsultavimo bei kitokios metodinės pagalbos teikimo tikslais, siekiant padėti ūkio subjektui tinkamai laikytis teisės aktų reikalavimų. Ūkio subjekto vizitavimą atlieka Tarnybos specialistai, turėdami šių taisyklių nustatyta tvarka surašytą Pavedimą atlikti ūkio subjekto vizitavimą konsultavimo tikslais (1 priedas). Atliekant ūkio subjekto vizitavimą surašomas vienas Pavedimo atlikti ūkio subjekto vizitavimą egzempliorius, kuris ūkio subjektui nepaliekamas.

10. Ūkio subjektų vizitavimą Tarnybos struktūrinių padalinių vadovai atlieka turėdami Tarnybos direktoriaus ar jo pavaduotojo pasirašytą Pavedimą atlikti ūkio subjekto vizitavimą, Tarnybos struktūrinių padalinių specialistai – savo tiesioginio vadovo ar jį pavaduojančio asmens pasirašytą pavedimą.

11. Ūkio subjektų vizitavimo rezultatai fiksuojami baigiamojoje Pavedimo atlikti ūkio subjekto vizitavimą dalyje.

IV SKYRIUS ŪKIO SUBJEKTŲ VEIKLOS TIKRINIMŲ ORGANIZAVIMAS

12. Ūkio subjektų veiklą tikrina Tarnybos specialistai, turėdami šių taisyklių nustatyta tvarka surašytą Pavedimą dėl patikrinimo atlikimo (toliau – pavedimas). Planiniai patikrinimai atliekami pagal patikrinimų planą, patvirtintą šių taisyklių V skyriuje nustatyta tvarka, neplaniniai – pagal Tarnybos direktoriaus ar jo įgalioto asmens motyvuotą sprendimą (pavedimo forma), priimtą šių taisyklių VI skyriuje nustatyta tvarka.

13. Tarnybos struktūrinių padalinių vadovai ūkio subjektų veiklą tikrina turėdami Tarnybos direktoriaus ar jo pavaduotojo ar kito juos pavaduojančio asmens pasirašytą pavedimą, Tarnybos struktūrinių padalinių specialistai – savo tiesioginio vadovo ar jį pavaduojančio asmens pasirašytą pavedimą. Pavaduojantys asmenys yra nurodyti Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos vadovų pavadavimo lentelėje, tvirtinamoje Tarnybos direktoriaus įsakymu. Esant būtinybei, ūkio subjekto veiklos patikrinimui atlikti gali būti paskiriami du ar daugiau Tarnybos specialistų.

Regioniniai skyriai ūkio subjektų veiklą tikrina Tarnybos direktoriaus nustatytoje veiklos teritorijos ribose.

Atsižvelgiant į planuojamo tikrinimo sudėtingumą, esant rezonansinio įvykio tikimybei ar kitoms aplinkybėms, dėl kurių per patikrinimą gali prireikti išsamių tos srities žinių ir jų stoka galimai pakenktų tikrinimo rezultatams, Tarnybos direktorius, jo pavaduotojas ar kitas juos pavaduojantis asmuo gali pavesti atlikti tikrinimą metodinių skyrių specialistams pagal priskirtą veiklos sritį.

Tarnybos direktorius, jo pavaduotojas ar kitas juos pavaduojantis asmuo gali nurodyti Tarnybos struktūrinių padalinių vedėjams ar specialistams patikrinti ūkio subjekto veiklą, neatsižvelgiant į šio punkto 1 ir 2 pastraipos nuostatas. Gavus žodinį Tarnybos direktoriaus, jo pavaduotojo ar kito juos pavaduojančio asmens nurodymą patikrinti ūkio subjektą, struktūrinio padalinio vedėjas ar specialistas surašo Pažymą dėl nurodymo atlikti patikrinimą (2 priedas), kuri saugoma kartu su patikrinimo dokumentais.

Tarnybos specialistas, gavęs informacijos apie galimai ūkio subjektą padarytus Tarnybos reguliavimo srities teisės aktų pažeidimus, privalo apie tai nedelsiant raštu pranešti Tarnybos direktoriui, jo pavaduotojui ar kitam juos pavaduojančiam asmeniui.

14. Pavedimo dėl patikrinimo atlikimo forma patvirtinta Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2011 m. gegužės 30 d. įsakymu Nr. A1-164 „Dėl Pavedimo dėl patikrinimo formos patvirtinimo“.

15. Atliekant planinį patikrinimą surašomas vienas pavedimo egzempliorius, kuris tikrinamam ūkio subjektui nepaliekamas. Atliekant neplaninį patikrinimą surašomas vienas pavedimo egzempliorius, o tikrinamam ūkio subjektui pateikiama nustatyta tvarka patvirtinta pavedimo kopija.

16. Pavedime nurodoma:

16.1. Tarnybos pavadinimas;

16.2. Tarnybos vadovo pareigos;

16.3. dokumento užpildymo data, numeris ir vieta;

16.4. Tarnybos struktūrinio padalinio pavadinimas;

16.5. Tarnybos specialisto, kuriam pavesta atlikti patikrinimą, pareigos, vardas ir pavardė;

16.6. Tarnybinio automobilio, kuriuo vykstama atlikti patikrinimo, markė, modelis, valstybinis numeris;

16.7. tikrinamo ūkio subjekto pavadinimas / vardas ir pavardė, buveinė / adresas. Neturint numatyto tikrinti ūkio subjekto duomenų, nurodomas patikrinimo vietos adresas (vietovė) ir / ar tikrintino ūkio subjekto veiklos sritis;

16.8. patikrinimo tikslas ir rūšis (planinis ar neplaninis);

16.9. neplaninio patikrinimo priežastis;

16.10. patikrinimo data;

16.11. pavedimą surašiusio asmens pareigos, vardas ir pavardė.

17. Tarnybos specialistas negali tikrinti ūkio subjekto veiklos, jeigu turi asmeninį suinteresuotumą:

17.1. yra susijęs artimos giminystės arba svainystės ryšiais su tikrinamo ūkio subjekto savininku ir / ar vadovu;

17.2. yra buvęs tikrinamo ūkio subjekto darbuotojas ir nuo darbo santykių pasibaigimo yra praėję mažiau kaip vieneri metai;

17.3. yra tikrinamo ūkio subjekto akcininkas;

17.4. yra veikiamas kitų aplinkybių, galinčių turėti įtakos tikrinimo objektyvumui.

18. Jeigu paaiškėja šių taisyklių 17 punkte nurodytos aplinkybės, Tarnybos specialistas privalo vadovautis Rekomendacijomis dėl viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų laikymosi Valstybinėje augalininkystės tarnyboje prie Žemės ūkio ministerijos, patvirtintomis Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2010 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. A1-151 „Dėl viešųjų ir privačių interesų derinimo“.

19. Gali būti atliekami bendri Tarnybos ir kitų priežiūrą atliekančių subjektų, kurių priežiūros dalykas ir forma yra tarpusavyje susiję, patikrinimai, jeigu taip sumažėja priežiūros našta verslui. Šiuo atveju į patikrinimus gali būti vykstama Tarnybos arba kito patikrinime dalyvaujančio ir priežiūrą atliekančio subjekto transporto priemonė.

20. Patikrinimo dokumentai (patikrinimo aktas, paėmimo tirti aktas ir kt.) turi būti pildomi aiškiai, įskaitomai, glaustai, juose minimi teisės aktai nurodomi vadovaujantis Įstatymų ir kitų teisės aktų rengimo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 „Dėl teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“, tvirtinami juos surašiusio Tarnybos specialisto parašu. Minėtus dokumentus galima taisyti tik išimtiniais atvejais. Taisymai atliekami vadovaujantys Klaidų ištaisymo tvarkos aprašu, patvirtintu Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2015 m. gruodžio 31 įsakymu Nr. 796 „Dėl Klaidų ištaisymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

21. Per patikrinimą surašyti dokumentai registruojami pagal Tarnybos direktoriaus tvirtinamą dokumentacijos planą ir saugomi nustatyta tvarka.

22. Patikrinimo dokumentuose nurodyta informacija yra konfidenciali ir gali būti perduota įstaigoms tik teisės aktų numatytais atvejais ir tvarka.

23. Pagal 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą Nr.882/2004, dėl oficialios kontrolės, kuri atliekama siekiant užtikrinti, kad būtų įvertinama, ar

laikomasi pašarus ir maistą reglamentuojančių teisės aktų, gyvūnų sveikatos ir gerovės taisyklių (OL 2004 L 165, p. 1), įgyvendinimo kontrolė atliekama iš anksto neįspėjus.

24. Tarnybos struktūrinio padalinio vadovas ar specialistas, kuris atlikdamas savo funkcijas pamato, kad asmenų veikla neatitinka teisės aktų reikalavimų, pagal galimybes surenka ir užfiksuoja apie ją kuo daugiau informacijos – koordinates, vietovę, padaro nuotrauką / garso ar vaizdo įrašą, o atvykęs į savo padalinį – surašo tiesioginiam vadovui adresuotą tarnybinį pranešimą, kuriame aprašo pastebėtą pažeidimą, teikia siūlymą dėl poreikio atlikti neplaninį patikrinimą bei pridėdą prie tarnybinio pranešimo surinktą medžiagą. Tiesioginis vadovas, nustatęs, kad reikia atlikti patikrinimą, surašo pavedimą.

V SKYRIUS PLANINIAI PATIKRINIMAI

25. Ūkio subjektų veiklos planinių patikrinimų pirminis tikslas – teisės aktų nustatyta tvarka pagal kompetenciją gautos informacijos apie ūkio subjekto veiklą vertinimas ir metodinės pagalbos ūkio subjektui teikimas.

26. Ūkio subjektų veiklos planinis patikrinimas gali apimti ūkio subjekto visą veiklą arba jos dalį.

27. Planiniai patikrinimai atliekami pagal Tarnybos direktoriaus patvirtintus ir viešai paskelbtus planuojamų tikrinti ūkio subjektų sąrašus (patikrinimų planus). Tarnyboje sudaromi metiniai patikrinimų planai.

28. Atsižvelgiant į pagrindines Tarnybos veiklos sritis bei į patikrinimus atliekančius struktūrinius padalinius, sudaromi šie ūkio subjektų patikrinimų planai:

28.1. Dauginamosios medžiagos tiekimo rinkai patikrinimų planas;

28.2. Augalų apsaugos produktų patikrinimų planas;

28.3. Trąšų patikrinimų planas;

28.4. Fitosanitarinių patikrinimų planas;

28.5. Grūdus superkančių ūkio subjektų patikrinimų planas;

28.6. Pluoštinių kanapių produktų tiekėjų patikrinimų planas;

28.7. Atestuotų dauginamosios medžiagos tiekėjų patikrinimų (atliekant priežiūrą) planas.

29. Patikrinimų plane nurodoma: planuojamo patikrinimo data (išimtiniais atvejais terminas gali būti nurodomas 3 savaičių tikslumu); patikrinimą atliekančio struktūrinio padalinio pavadinimas; numatomo tikrinti ūkio subjekto rekvizitai; patikrinimo vietos adresas (planuojant tikrinti turgavietėse prekiaujančius ūkio subjektus, patikrinimų plane nurodomas atitinkamas

administracinio teritorinio suskirstymo vienetas ir/ar turgavietės adresas); kita reikalinga informacija.

30. Tarnybos struktūriniai padaliniai, atliekantys ūkio subjektų veiklos patikrinimus, metodiniams skyriams teikia siūlymus dėl patikrinimų plano sudarymo ir tikrintinų ūkio subjektų. Patikrinimų planų projektus rengia ir teikia tvirtinti Tarnybos direktoriui metodiniai skyriai.

31. Kitų metų patikrinimų planai tvirtinami ne vėliau kaip iki einamųjų metų gruodžio 15 d.

32. Patikrinimų planai išimtiniais atvejais gali būti keičiami Tarnybos direktoriaus įsakymu, tačiau ne vėliau kaip 10 darbo dienų prieš planuojamą ūkio subjekto patikrinimą.

33. Patvirtinti patikrinimų planai ir jų pakeitimai per 3 darbo dienas skelbiami Tarnybos interneto svetainėje arba į planą įtraukti ūkio subjektai informuojami individualiai ne vėliau kaip per 3 darbo dienas po patikrinimų plano patvirtinimo ar jo pakeitimo. Atsižvelgiant į šių taisyklių 23 punktą, Augalų apsaugos produktų patikrinimų ir Trąšų patikrinimų planai internete neskelbiami.

34. Patikrinimų planai sudaromi atsižvelgiant:

34.1. į ankstesnio patikrinimo datą;

34.2. į ankstesnio patikrinimo rezultatus, kai jie buvo neigiami ir / arba buvo nustatyta pažeidimų ir / arba jie nebuvo laiku pašalinti per Tarnybos nustatytą laiką;

34.3. į tai, ar buvo taikytos teisės aktuose numatytos teisinio poveikio priemonės ir jų sunkumą;

34.4. į gautus fizinių ir juridinių asmenų, viešojo administravimo institucijų skundus ar pranešimus dėl ūkio subjekto veiklos sąlygų vykdymo pažeidimo;

34.5. į Lietuvos Respublikos įstatymų ar kitų teisės aktų, Europos Sąjungos teisės aktų nustatytą ūkio subjektų veiklos patikrinimų periodiškumą;

34.6. turint informacijos ar kilus pagrįstų įtarimų dėl ūkio subjektų veiklos, kuri gali prieštarauti teisės aktams ar neatitikti teisės aktų reikalavimų;

34.7. į metodinių skyrių parengtus, Tarnybos direktoriaus įsakymu patvirtintus, rizikos analize (vertinimu) pagrįstus atrankos kriterijus.

35. Metodiniai skyriai konsultuoja priežiūrą atliekančius struktūrinius padalinius dėl rizikos analize (vertinimu) pagrįstų atrankos kriterijų taikymo.

36. Planine tvarka tikrinamų ūkio subjektų skaičius nustatomas įvertinant Tarnybos turimus finansinius ir žmogiškuosius išteklius. Metodiniai skyriai teikia regioniniams skyriams rekomendacijas dėl tikrintinų ūkio subjektų skaičiaus.

37. Priežiūrą atliekantis Tarnybos specialistas, prieš pradėdamas ūkio subjekto veiklos planinį patikrinimą, ne mažiau kaip prieš 10 darbo dienų privalo ūkio subjektą raštu arba

elektroniniu būdu informuoti apie numatomą patikrinimą, nurodyti jo pagrindą, datą ir trukmę (dienomis), tikrinimo sritį (-is) ir pateikti preliminarų dokumentų, kuriuos ūkio subjektas turi pateikti priežiūrą atliekančiam specialistui, sąrašą (3 priedas).

38. Ūkio subjektų veiklos patikrinimų atlikimą plane nustatytais terminais užtikrina Tarnybos struktūrinių padalinių, atliekančių ūkio subjektų veiklos patikrinimus, vadovai.

39. Pirmaisiais metais po ūkio subjekto veiklos pradžios šiam subjektui už atliekamo pirmojo planinio patikrinimo metu nustatytus pažeidimus negali būti taikomos poveikio priemonės, susijusios su ūkio subjekto veiklos ribojimu (pvz., leidimo sustabdymas, leidimo galiojimo panaikinimas ir kt.). Ūkio subjekto veiklos pradžia laikoma jo steigimo dokumentų (pakeistų steigimo dokumentų) įregistravimo Juridinių asmenų registre data. Jeigu tokiai veiklai reikia gauti leidimą ar / ir licenciją, ūkio subjekto veiklos pradžia laikoma leidimo ar / ir licencijos išdavimo data. Nustačius teisės aktų reikalavimų nesilaikymo ar netinkamo taikymo faktą, ūkio subjektui duodamas privalomasis nurodymas nustatant protingą (paprastai ne trumpesnę kaip vieno mėnesio) terminą pažeidimams ištaisyti.

40. Šių taisyklių 39 punkte nurodyta išlyga netaikyti poveikio priemonių ir nustatyti terminą pažeidimams ištaisyti netaikoma, jeigu poveikio priemonės yra būtinos ir neišvengiamos siekiant užkirsti kelią kenksmingųjų organizmų plitimui, žalos visuomenei ar kitų asmenų interesams arba aplinkai atsiradimui. Priemonės, ribojančios ūkio subjekto veiklą, turi būti proporcingos padarytos žalos dydžiui.

VI SKYRIUS NEPLANINIAI PATIKRINIMAI

41. Ūkio subjektų neplaniniai patikrinimai atliekami šių taisyklių 13 punkte nurodytų asmenų motyvuotu sprendimu, kuris įforminamas pavedimu pagal šių taisyklių 16 punktą.

42. Neplaniniai patikrinimai atliekami esant vienam ar keliems pagrindams:

42.1. gavus kito kompetentingo viešojo administravimo subjekto rašytinį motyvuotą prašymą ar Pavedimą atlikti ūkio subjekto veiklos patikrinimą arba kitos valstybės kompetentingos institucijos prašymą;

42.2. turint informacijos ar kilus pagrįstų įtarimų dėl ūkio subjekto veikos, kuri gali prieštarauti teisės aktams ar neatitikti teisės aktų reikalavimų;

42.3. siekiant užtikrinti, kad būtų pašalinti ūkio subjekto veiklos ankstesnio patikrinimo metu nustatyti teisės aktų pažeidimai ir įgyvendinti priimti sprendimai;

42.4. jeigu neplaninio patikrinimo pagrindą nustato įstatymas ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės priimtas teisės aktas.

43. Ūkio subjekto veiklos neplaninis patikrinimas pagal gautą anoniminį skundą dėl konkretaus ūkio subjekto veiksmų ar neveikimo atliekamas tik tuo atveju, kai yra motyvuotas Tarnybos direktoriaus ar jo įgalioto asmens sprendimas dėl konkretaus anoniminio skundo tyrimo.

44. Ūkio subjektas Viešojo administravimo įstatymo ar kitų įstatymų nustatyta tvarka gali skųsti Tarnybos sprendimą atlikti neplaninį patikrinimą. Sprendimo atlikti neplaninį patikrinimą apskundimas nesustabdo patikrinimo atlikimo.

VII SKYRIUS

ŪKIO SUBJEKTŲ PATIKRINIMŲ ATLIKIMAS

45. Ūkio subjektų veiklos patikrinimai atliekami dalyvaujant ūkio subjektui arba jo atstovui (savininkui, vadovui, darbuotojui) (toliau – ūkio subjektas arba jo atstovas).

46. Patikrinimo trukmė priklauso nuo faktinių tikrinimo eigos aplinkybių. Paprastai ūkio subjekto veikla patikrinama per 1 darbo dieną. Prireikus tikrinimo trukmė gali būti ilgesnė, bet ne daugiau kaip 5 darbo dienos.

47. Specialistas, atlikdamas tikrinimą, turi teisę naudotis (esant reikalui) garso ir vaizdo fiksavimo priemonėmis.

48. Tarnybos specialistas prieš atlikdamas patikrinimą privalo:

48.1. prisistatyti ūkio subjektui arba jo atstovui, parodyti valstybės tarnautojo ar darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį, pažymėjimą, supažindinti jį su pavedimu bei informuoti, jeigu patikrinimo metu bus naudojamos garso ir vaizdo fiksavimo priemonės;

48.2. išsiaiškinti, kuris asmuo yra atsakingas už tikrinamos veiklos (veiklos srities) atitiktį teisės aktų reikalavimams, paprašyti ūkio subjekto vadovą ar jo atstovą pateikti tai įrodančius dokumentus. Jei dokumentas nepateikiamas, laikoma, kad atsakingas yra ūkio subjekto vadovas;

48.3. kai atliekamas neplaninis patikrinimas – įteikti tikrinamajam ūkio subjektui pavedimo kopiją;

48.4. pasirašyti tikrinamo ūkio subjekto valstybinių institucijų atliekamų patikrinimų žurnale (jei toks yra). Jei tikrinamas ūkio subjektas prekiauja turgavietėje, Tarnybos specialistas užsiregistruoja turgavietės administracijoje esančiame valstybinių institucijų atliekamų patikrinimų žurnale.

49. Jei nėra galimybės atlikti patikrinimo, Tarnybos specialistas turi pavedimą pasirašiusiam asmeniui pateikti paaiškinimą raštu, nuroydamas priežastį.

50. Jei tikrinamas ūkio subjektas ar jo atstovas neįleidžia Tarnybos specialistų į tikrinamas teritorijas, patalpas (išskyrus žmogaus būstą) ar kitus objektus, nepateikia Tarnybos specialistams informacijos, duomenų ar dokumentų arba pateikia klaidingą ar tikrovės neatitinkančią informaciją,

atsisako paaiškinti ar suteikti duomenis, nuslepia dokumentus, nevykdo kitų Tarnybos specialistų teisėtų nurodymų ir reikalavimų:

50.1. kviečiamas policijos pareigūnas, jei reikia nustatyti asmens tapatybę;

50.2. jei ūkio subjektas ar jo atstovas atsisako pasirašyti ant patikrinimo dokumentų, esant galimybei kviečiami du liudininkai, kurie pasirašo su patikrinimu susijusiuose dokumentuose. Liudininkai gali būti Tarnybos specialistai ir / ar policijos pareigūnai arba bet kuris pilnametis veiksnius fizinis asmuo;

50.3. vadovaujantis ANK 505 straipsniu, Tarnybos specialistas ūkio subjektui ar jo atstovui surašo protokolą, kuris ANK 613 straipsnio nustatyta tvarka išsiunčiamas teismui.

51. Patikrinimo metu pildomas patikrinimo aktas ir jo priedai.

VIII SKYRIUS PATIKRINIMO REZULTATŲ ĮFORMINIMAS

52. Ūkio subjekto veiklos planinio ir neplaninio patikrinimo rezultatai įforminami patikrinimo akte ir jo prieduose. Už tinkamą planinio ir neplaninio patikrinimo atlikimą ir rezultatų įforminimą atsako tikrinimą atlikę ir dokumentus surašę Tarnybos specialistai.

53. Patikrinimo aktas ir jo priedai surašomi dviem egzemplioriais. Vienas patikrinimo akto egzempliorius lieka tikrinusiam Tarnybos specialistui, kitas pasirašytinai perduodamas ūkio subjektui arba jo atstovui. Jeigu tikrintas ūkio subjektas ar jo atstovas atsisako pasirašyti patikrinimo aktą ir / ar jo priedus, tai pažymima patikrinimo akte, kurį pasirašo aktą surašęs Tarnybos specialistas bei, esant galimybei, Taisyklių 50.2 papunktyje numatyti liudininkai.

54. Jeigu ūkio subjektas ar jo atstovas per patikrinimą raštu pateikia pastabas, duomenis ar dokumentus dėl tikrinamo dalyko, tai turi būti pažymima patikrinimo akte ir šios pastabos, duomenys ar dokumentai turi būti pridedami prie patikrinimo akto.

55. Patikrinimo akte turi būti nurodyta:

55.1. Tarnybos ir struktūrinio padalinio, atliekančio tikrinimą, pavadinimas;

55.2. dokumento surašymo data, numeris ir vieta;

55.3. patikrinimo pradžios ir pabaigos laikas;

55.4. patikrinimo aktą surašiusio Tarnybos specialisto pareigos, vardas ir pavardė;

55.5. ūkio subjekto veiklos sritis (-ys), kurios (-ių) atitiktis teisės aktų reikalavimams tikrinama;

55.6. tikrinimo pagrindas;

55.7. duomenys apie ūkio subjektą;

55.8. tikrinimo vieta;

55.9. patikrinimo akto priedai, kurie buvo pildomi per patikrinimą, jų lapų skaičius.

56. Patikrinimo akto prieduose (klausimynuose ir kt.) nurodoma tikrinamos veiklos atitiktis teisės aktų reikalavimams arba nustatyto administracinio teisės pažeidimo aplinkybės.

57. Metodiniai skyriai pagal kompetenciją rengia Patikrinimo akto priedų pildymo rekomendacijas.

58. Prireikus patikrinimo akto prieduose pateikiama informacija apie patikrinimo metu paimtus mėginius / ėminius, Tarnybos specialisto nurodymai, rekomendacijos ir kita informacija.

59. Patikrinimo aktą pasirašo:

59.1. tikrinimą atlikęs (-ę) Tarnybos specialistas (-ai);

59.2. tikrintas ūkio subjektas ar jo atstovas, nurodydamas savo pareigas, vardą, pavardę, patikrinimo datą. Tikrinamajam atsisakius pasirašyti, tai pažymima akte;

59.3. kiti patikrinime dalyvavę asmenys.

60. Patikrinimo akto priedą (-us) pasirašo jį surašęs Tarnybos specialistas ir patikrinime dalyvavęs ūkio subjektas ar jo atstovas.

61. Jei užpildžius patikrinimo akto ar jo priedo formą lieka tuščių skilčių, per visą jų plotį rašomas „Z“ ženklas.

62. Kai atliekant patikrinimą nustatomas įstatymų ar kitų teisės aktų pažeidimas ir aplinkybės nereikalauja papildomo tyrimo, Tarnybos specialistas, vadovaudamasis ANK 608 straipsniu, surašo pažeidimą padariusiam fiziniam asmeniui protokolą.

IX SKYRIUS MĖGINIŲ ĖMIMAS IR LABORATORINIS TYRIMAS

63. Atliekant ūkio subjektų veiklos patikrinimus gali būti imami mėginiai laboratoriniam tyrimui.

64. Kontrolinių sėklos mėginių paėmimas, jų pristatymas į Tarnybos Augalininkystės produktų kokybės tyrimų laboratoriją (skyrių), kokybės tikrinimas bei tyrimų apmokėjimas atliekami vadovaujantis Dauginamosios medžiagos tiekimo rinkai kontrolės tvarkos aprašo, patvirtinto Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2013 m. lapkričio 20 d. įsakymu Nr. A1-377 „Dėl Dauginamosios medžiagos tiekimo rinkai kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“, nuostatomis.

65. Augalų apsaugos produktų bandinių paėmimas, jų transportavimas į Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro filialo Agrocheminių tyrimų laboratoriją, ekspertizė, apmokėjimo tvarka ir bandinių grąžinimas savininkams atliekamas vadovaujantis Gaminių bandinių paėmimo ir apmokėjimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. rugsėjo 13 d.

nutarimu Nr. 1103 „Dėl Gaminių bandinių paėmimo ir apmokėjimo tvarkos aprašo“, bei Augalų apsaugos produktų bandinių tyrimo metodikos, patvirtintos Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2011 m. sausio 28 d. įsakymu Nr. A1-21 „Dėl Augalų apsaugos produktų bandinių tyrimo metodikos patvirtinimo“, nuostatomis.

66. Grūdų ir jų produktų ėminių ėmimas ir sudarymas atliekamas remiantis Ėminių ėmimo procedūros aprašo, patvirtinto Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2011 m. balandžio 13 d. įsakymu Nr. A1-91 „Dėl Ėminių ėmimo procedūros aprašo patvirtinimo“, nuostatomis. Apmokėjimas už ėminio ėmimą ir kokybės tyrimus atliekamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. birželio 5 d. įsakymu Nr. 3D-314 „Dėl Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos pagal sutartis atliekamo augalų dauginamosios medžiagos, grūdų bei jų produktų kokybės įvertinimo ir dokumentų išdavimo tarifų patvirtinimo“.

67. Mėginių ėmimas kenksmingiesiems organizmams nustatyti, jų pristatymas į Tarnybos Fitosanitarinių tyrimų laboratoriją (skyrių) atliekamas remiantis Tarnybos direktoriaus įsakymais tvirtinamų mėginių ėmimo kenksmingiesiems organizmams nustatyti metodikų nuostatomis.

68. Mėginių ėmimas laboratoriniams genetinės modifikacijos tyrimams atlikti, jų pristatymas į Nacionalinį maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutą atliekamas vadovaujantis Mėginių ėmimo laboratoriniams genetinės modifikacijos tyrimams metodika, patvirtinta Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2011 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. A1-325 „Dėl Mėginių ėmimo laboratoriniams genetinės modifikacijos tyrimams metodikos patvirtinimo“.

X SKYRIUS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ TEISENA

69. Administracinių nusižengimų teiseną pradeda, tyrimą atlieka ir protokolus surašo Tarnybos direktoriaus įsakymu įgalioti Tarnybos specialistai ANK nustatyta tvarka.

70. Protokolo ir nutarimo formos bei jų pildymo taisyklės patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. birželio 22 d. nutarimu Nr. 640 „Dėl administracinio nusižengimo protokolo, nutarimo administracinio nusižengimo byloje, nutarimo dėl administracinio nusižengimo, kai protokolas nesurašomas, formų ir jų pildymo taisyklių patvirtinimo“.

71. Tarnybos struktūrinis padalinys, kurio specialistas surašė nutarimą, dėl šio nutarimo gavęs skundą, apie tai nedelsiant informuoja Teisės ir personalo skyrių.

XI SKYRIUS INFORMACIJOS APIE ATLIEKAMUS ŪKIO SUBJEKTO VEIKLOS PATIKRINIMUS PATEIKIMAS

72. Informacija apie patikrinimą visuomenės informavimo priemonėms, kitiems su patikrinimu nesusijusiems asmenims neteikiama tol, kol patikrinimas nėra baigtas, išskyrus atvejus, kai kontrolę atliekantis subjektas gali teikti informaciją apie atliekamo patikrinimo faktą, kai tai daroma ne kontrolę atliekančio subjekto iniciatyva.

73. Ūkio subjektų priežiūrą atliekantys struktūriniai padaliniai kartu su metodiniais skyriais kaupia, sistemina bei Tarnybos direktoriaus nustatyta tvarka ir terminais teikia Tarnybos Veiklos planavimo ir kontrolės skyriui Viešojo administravimo įstatymo 36⁷ straipsnio 2 dalyje nurodytą informaciją.

74. Pasibaigus kalendoriniams metams, Veiklos planavimo ir kontrolės skyrius (remiantis šių taisyklių 73 punkte nurodyta informacija) rengia informaciją apie Tarnybos praeitais kalendoriniais metais vykdytą ūkio subjektų veiklos priežiūrą.

XII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

75. Ūkio subjektų priežiūrą atliekantys struktūriniai padaliniai bendradarbiauja su ūkio subjektais, juos konsultuoja bei atlieka kitus prevencinius veiksmus, skirtus užkirsti kelią galimiems teisės aktų pažeidimams, o poveikio priemonės (administracines nuobaudas, kitas įstatymų nustatytas teisinio poveikio priemones) taiko kaip paskutinę priemonę (*ultima ratio*).

76. Metodinės pagalbos principas netaikomas tikrinant ūkio subjektų veiklą, jeigu jo taikymas trukdo siekti ūkio subjektų veiklos priežiūros tikslų, susijusių su teisės aktų reikalavimų laikymosi priežiūra, ir laikytis specialiuosiuose priežiūrą reglamentuojančiuose įstatymuose ir jų įgyvendinamuose teisės aktuose, Europos Sąjungos teisės aktuose ar Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse įtvirtintų atitinkamai priežiūrai keliamų reikalavimų.

77. Tarnybos specialistai, atsižvelgę į patikrinimo rezultatus ar nustatę teisės aktų pažeidimų, ūkio subjektams taiko poveikio priemones teisės aktų nustatyta tvarka.

78. Priežiūrą atliekantys Tarnybos specialistai negali iš ūkio subjekto reikalauti konkrečios prašomos formos duomenų ar dokumentų, jeigu jų rengimas nenumatytas teisės aktuose ir jeigu tam reikėtų sukurti dokumentus ar informacijos rinkmenas ir tai būtų susiję su neproporcingai didelėmis darbo ir laiko sąnaudomis.

79. Ūkio subjektas gali skųsti Tarnybos direktoriaus ir jo įgalioto asmens motyvuotą sprendimą atlikti neplaninį patikrinimą Viešojo administravimo įstatymo, Lietuvos Respublikos

administracinių bylų teisenos įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Motyvuoto sprendimo atlikti neplaninį patikrinimą apskundimas nesustabdo patikrinimo atlikimo.

80. Tarnybos specialistų, atliekančių ūkio subjektų priežiūrą, veiklos efektyvumo ir rezultatyvumo vertinimo kriterijais negali būti paskirtų nuobaudų skaičius, baudų dydis ar kiti su sankcijų ūkio subjektams taikymu susiję rodikliai.

81. Pasikeitusių įstatymų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų ir kitų teisės aktų nuostatomis būtina vadovautis iš karto (joms įsigaliojus), nelaukiant šių taisyklių pakeitimo ar papildymo.

82. Tarnybos darbuotojai, pažeidę šias taisykles, atsako teisės aktų numatyta tvarka.
